

przeгляд

organizacji

Wprowadzenie

Jednym z czynników produkcji jest praca. W gospodarkach wielu krajów, również polskiej, szczególnego znaczenia nabrała jej jakość. Przejawia się ona w umiejętnościach osób pracujących, ich doświadczeniu, wiedzy, zaangażowaniu w pracę, wydajności, ale też np. uczciwości w jej wykonywaniu, a dotyczy wszystkich zatrudnionych (Polańska 2002, s. 18–23). W teorii ekonomii, głównie w teorii wzrostu, w odniesieniu do czynnika pracy, podejmowano najpierw problem wpływu liczby zatrudnionych na wzrost gospodarczy (np. Mincer 1958, s. 281–302, Schultz 1961, s. 1–17, Denison 1966, Herbison, Myers 1964), a dopiero na przełomie XX i XXI wieku podjęto, w postaci modeli ekonomicznych, kwestię wpływu jakości kapitału ludzkiego na wzrost gospodarczy, a w szczególności jednego z elementów wpływających na jakość pracy, mianowicie okresu kształcenia (np.: Lucas 1988, s. 3–42, Barro i Lee, 1993, s. 363–394, Bils i Klenow, 2000, s. 1160–1183, Temple, 2001, s. 57–101). Z przeprowadzonych przez wymienionych autorów badań wynika, że istnieje pozytywna zależność między długością okresu kształcenia w danym kraju a wzrostem gospodarczym.

W statystykach opracowywanych przez GUS i Eurostat i wykorzystywanych w badaniach okres kształcenia zastąpiono poziomami wykształcenia¹. Można przyjąć założenie, że wzrost poziomu wykształcenia związany jest ze wzrostem długości kształcenia. Ponieważ w długim okresie na tempo rozwoju danego kraju istotny wpływ ma poziom wykształcenia społeczeństwa, warto przeanalizować, jaka jest aktywność Polaków w podnoszeniu poziomu wykształcenia. Tym bardziej że jak pokazują badania, podnoszenie poziomu wykształcenia sprzyja również dalszemu dokończaniu się (Jarecki, 2006, s. 5–8), większej skłonności do czytania książek, uczenia się (GUS 2005), do uczestniczenia w życiu społecznym, kulturalnym itd.

Biorąc powyższe pod uwagę, szczególnie możliwość wpływu wzrostu wykształcenia na rozwój gospodarczy, a tym samym na konkurencyjność polskiej gospodarki, celem niniejszego artykułu będzie zbadanie, jak wysoki jest odsetek osób studiujących w Polsce na tle innych krajów OECD i UE i jaki jest odsetek osób z wyższym wykształceniem. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na osoby studiujące na kierunkach ekonomicznych w Polsce. Tak określonymu celowi będzie podporządkowana teza, że Polska należy do krajów o szczególnie dużej aktywności ludzi w zakresie kształcenia wyższego, tj. na poziomie 5–6 według klasyfikacji ISCED 97.

Analiza aktywności w zakresie podejmowania studiów wyższych zostanie przeprowadzona w kilku wymiarach. Dotyczyć one będą liczby osób z wyższym wykształceniem w krajach OECD, liczby osób studiujących, odsetka osób studiujących w poszczególnych grupach wiekowych, stopnia skolaryzacji. Należy jednak zastrzec, że przedstawione dane obejmują okres od 1998 r., co wynika z wprowadzenia z początkiem tego roku standaryzacji ISCED 97, która określa, kogo zalicza się do osób kształcących się na studiach wyższych. W przedstawionych i wykorzystanych danych (ISCED 97, poziom 5–6) będzie to dotyczyć osób stu-

Aktywność edukacyjna Polaków na tle krajów OECD i UE

<https://doi.org/10.33141/po.2007.03.02>

Przegląd Organizacji, Nr 3 (806), 2007, ss. 6-10

www.przegladorganizacji.pl

Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa (TNOiK)

Wojciech Jarecki

diujących i będących absolwentami na studiach licencjackich, zawodowych, magisterskich, doktorskich oraz w kolegiach językowych. Dane statystyczne przedstawiane przez Eurostat (obejmujące okres od 1998) zostaną uzupełnione przez dane OECD i GUS (te ostatnie obejmą również wcześniejsze lata).

Liczba osób z wyższym wykształceniem. Polska a kraje OECD i UE

Punktem wyjścia do analizy aktywności na rynku edukacyjnym może być liczba osób z określonym poziomem wykształcenia. Ponieważ w artykule zwrócono szczególną uwagę na osoby z wyższym wykształceniem, w tabeli 1 przedstawiono statystyki dotyczące odsetka populacji poszczególnych krajów według wieku, mających wykształcenie wyższe.

Odsetek osób w wieku 25–64 lata, mających wykształcenie wyższe, wynosi w krajach OECD 25%. Największy odsetek²⁾ jest w Stanach Zjednoczonych (39%), Japonii (37%) i w krajach skandynawskich: Szwecji (35%), Finlandii (35%), Danii i Szwecji (po 32%), a najmniej w Turcji (9%), Włoszech (11%), Czechach i na Słowacji (po 12%). Polska (16%) w tej grupie wiekowej znajduje się poniżej średniej unijnej i krajów OECD.

W pozostałych, węższych, grupach wiekowych proporcje osób mających wykształcenie wyższe w wymienionych w tabeli 1 krajach są analogiczne jak dla osób w wieku 25–64 lata, przy czym warto zauważyć, że w Polsce osób z wyższym wykształceniem mających 25–34 lat jest ok. 50% więcej niż w wieku 45–54 czy 55–64 lata, gdzie różnica ta dla krajów OECD wynosi ok. 40%. Wielkość ta dla Polski jest tym istotniejsza, że osoby mające 25–34 lata są osobami z wyżu demograficznego³⁾. Warto też dostrzec, że w wielu krajach (np. Austria, Czechy, Finlandia, Niemcy, Grecja, Szwajcaria, Islandia) jest duży odsetek osób z wykształceniem wyższym w grupie wiekowej 35–44 lata. Można zatem wysnuć wniosek, że w Polsce nastąpił w ostatnich kilku latach wzrost liczby osób mających wykształcenie wyższe, co przejawia się dużą dynamiką wzrostu liczby osób z wyższym wykształceniem w grupie wiekowej 25–34 lata. Do uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy tendencja wzrostu aktywności edukacyjnej zostanie utrzymana, można przeanalizować liczbę osób studiujących.

Tab. 1. Odsetek populacji osób dorosłych mających wykształcenie wyższe (ISCED 97, poziom 5–6) w krajach OECD i UE według wieku. Dane dla 2004 r.

Kraj	Wiek	25–64	25–34	35–44	45–54	55–64
Australia		31	36	31	31	23
Austria		18	20	20	18	15
Belgia		30	41	32	25	20
Kanada		45	53	47	41	35
Czechy		12	13	14	12	10
Dania		32	35	34	33	27
Finlandia		34	38	40	32	25
Francja		24	38	23	17	14
Niemcy		25	23	27	26	23
Grecja		21	25	25	19	12
Węgry		17	19	18	16	14
Islandia		28	31	33	25	17
Irlandia		28	40	29	22	16
Włochy		11	15	12	11	7
Japonia		37	52	45	33	19
Korea Płd.		30	49	33	16	10
Luksemburg		23	31	22	21	16
Meksyk		16	19	18	15	8
Holandia		29	34	30	29	24
Nowa Zelandia		25	28	26	26	20
Norwegia		32	39	34	29	23
Polska		16	23	14	12	12
Portugalia		13	19	13	10	7
Słowacja		12	14	12	13	9
Hiszpania		26	38	28	19	12
Szwecja		35	42	36	33	27
Szwajcaria		28	30	31	28	22
Turcja		9	11	8	9	7
Wielka Brytania		29	35	29	27	23
Stany Zjednoczone		39	39	39	41	36
Średnio OECD		25	31	27	23	18
Średnio wymienione wyżej kraje UE		23	29	24	21	17

Źródło: OECD, *Education et a glance*, Annexe 3, www.oecd.org/edu/eag/2006.

Tab. 2. Uczniowie i studenci w wieku 0–29 lat w ogólnej liczbie ludności w wieku 0–29 lat

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
UE 25	–	–	49,6	50,8	51,3	51,5	52,1
UE 15	49,4	50,1	50,5	50,7	51,2	51,4	52,1
UE 10	–	–	45,9	50,9	51,5	51,7	52,1
Polska	50,6	51,5	52,1	53,1	53,5	53,7	53,8

Źródło: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1090,30070682,1090_33076576&_dad=portal&_schema=PORTAL.

Tab. 3. Uczniowie i studenci według grup wiekowych jako odsetek populacji w danej grupie. Dane dla 2004 r.

Kraj	Wiek	15–19 lat	20–29 lat	30–39 lat
		jako % populacji wśród osób w wieku 15–19 lat	jako % populacji wśród osób w wieku 20–29 lat	jako % populacji wśród osób w wieku 30–39 lat
Australia		81,6	32,6	14,0
Austria		79,0	18,9	3,2
Belgia		95,7	28,0	7,9
Kanada		–	–	–
Czechy		91,4	18,6	3,5
Dania		84,5	36,0	7,2
Finlandia		86,7	41,1	11,5
Francja		87,1	20,8	2,6
Niemcy		88,8	27,9	2,9
Grecja		85,5	28,0	0,4
Węgry		85,5	23,7	5,6
Islandia		84,4	37,3	11,1
Irlandia		86,9	22,6	3,7
Włochy		78,8	19,4	3,1
Japonia		–	–	–
Korea Płd.		85,2	27,4	1,9
Luksemburg		75,4	7,1	0,5
Meksyk		41,6	10,0	3,2
Holandia		86,1	25,5	2,9
Nowa Zelandia		72,5	30,0	12,0
Norwegia		85,7	29,4	7,2
Polska		89,8	30,2	4,7
Portugalia		72,7	22,6	4,0
Słowacja		83,3	14,5	2,2
Hiszpania		79,6	22,2	3,3
Szwecja		87,5	35,8	13,5
Szwajcaria		83,3	21,5	3,7
Turcja		39,8	9,6	1,5
Wielka Brytania		79,0	27,8	15,6
Stany Zjednoczone		76,5	23,4	5,2
Średnio OECD		80,5	24,7	5,6
Średnio wymienio- niane wyżej kraje UE		84,7	25,1	5,3

Źródło: OECD, *Education et a glance*, Annexe 3, www.oecd.org/edu/eag/2006.

Liczba studentów ogółem. Polska a kraje OECD i UE

Wraz z zakończeniem funkcjonowania w Polsce gospodarki centralnie planowanej nastąpił *boom* edukacyjny, szczególnie w zakresie

podejmowania studiów wyższych. W roku akademickim 1990/1991 studiowało w Polsce około 400 tys. osób, a w roku 2005/2006 około 2000 tys., czyli nastąpił wzrost o prawie 500%⁴). W kolejnych tabelach (tabela 2, tabela 3) porównano liczbę osób uczących się i studiujących w zależności od grup wiekowych. Wykorzystano dane dotyczące całej Unii Europejskiej (UE 25), z wyodrębnieniem „starych” (UE 15) i „nowych” (UE 10) członków Unii i Polski oraz krajów OECD.

W danych zawartych w tabeli 2 można dostrzec, że wśród osób w wieku 0–29 lat występuje tendencja wzrostowa w odsetku osób kształcących się. Od 2001 r. w Unii Europejskiej kształcą się ponad 50% osób w wieku 0–29 lat. Odsetek ten dla Polski przekracza zarówno średnią unijną, jak i średnią dla nowych członków Unii. Bardziej szczegółowe wyniki zostały przedstawione w tabeli 3. Obejmują one osoby mające 15–39 lat, z podziałem na podgrupy wiekowe i kształcące się na jednym z poziomów kształcenia w systemie ISCED 97. W grupie wiekowej 15–19 lat będą to osoby w większości w szkołach średnich, a w pozostałych – na studiach wyższych.

Odsetek osób kształcących się spośród 15–19-latków przekracza średnio 80%, przy czym w krajach OECD wynosi 80,5%, a w UE prawie 85% (tabela 3). Najwięcej osób w analizowanej grupie wiekowej kształcą się w Belgii (prawie 96%), Czechach (ok. 91%) i Polsce (prawie 90%), najmniej natomiast w Turcji (prawie 40%), Nowej Zelandii i Portugalii (niecałe 73%).

W grupie wiekowej 20–29 lat średnio studiuje w OECD i UE ok. 25% osób. Najwięcej w krajach skandynawskich: Finlandii (ok. 40%), Islandii (ponad 37%), Danii i Szwecji (prawie 36%). Polska należy również do krajów o liczbie studentów w tej grupie wiekowej powyżej średniej OECD i UE (ponad 30%). Najmniejszy odsetek osób w analizowanej grupie znajduje się⁵) w Turcji i Meksyku (ok. 10%), na Słowacji (niecałe 15%), we Włoszech, Czechach (ok. 19%).

Wśród 30–39-latków studiuje ok. 5,5% osób. Najwięcej w Wielkiej Brytanii (prawie 16%), Australii i Szwecji (ok. 14%) oraz Nowej Zelandii (12%). Najmniej w Grecji (0,4%), Turcji, Korei Płd. (niecałe 2%) i Słowacji (ponad 2%). Polska należy do krajów poniżej średniej (prawie 5%) w tej grupie wiekowej.

Zatem aktywność w zakresie kształcenia Polaków mających 15–29 lat należy do najwyższych wśród krajów UE i OECD. Mniejsza jest wśród osób mających 30–39 lat. Uzupełnieniem tych danych może być przedstawiony w tabeli 4 współczynnik skolaryzacji.

Tabela 4 obejmuje dane od 1990 roku. Można zauważyć, że w Polsce w latach 1990–2006 nastąpił bardzo dynamiczny wzrost skolaryzacji. W roku akade-

Tab. 4. Współczynnik skolaryzacji w Polsce

Rok akademicki	1990/1991	1995/1996	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006
Współczynnik								
Brutto ⁶⁾	12,9	22,3	40,7	43,6	45,6	46,4	47,8	48,9
Netto ⁷⁾	9,8	17,2	30,6	32,7	34,5	35,3	36,8	38,0

Źródło: *Szkoły wyższe i ich finanse w 2004 r.*, GUS, Warszawa 2005, s. XVIII, *Szkoły wyższe i ich finanse w 2005 r.*, GUS, Warszawa 2006, s. 18.

mickim 1990/1991 uczyło się i studiowało prawie 13% osób w wieku przypisanym danemu poziomowi wykształcenia, a w roku 2005/2006 prawie 49%. W roku akademickim 1990/1991 studiowało niecałe 10% osób z danej grupy wiekowej, a w roku akademickim 2005/2006 było to już 38%. Dane te w pewnym stopniu uzupełniają wcześniejsze tabele, gdyż pokazują, że najbardziej dynamiczny wzrost liczby studentów nastąpił przed rokiem 1998, a mimo to od 1998 r. Polska należy do krajów wyróżniających się dużą dynamiką wzrostu skolaryzacji.

Studenci nauk ekonomicznych i administracyjnych

Rozwój gospodarczy wymaga, a jednocześnie w jakimś stopniu jest skutkiem podnoszenia poziomu wiedzy ekonomicznej. Główną drogą do zwiększania tej wiedzy są studia ekonomiczne. Wydaje się jednak niemożliwe określenie optymalnej dla rozwoju gospodarczego liczby osób w danym kraju, mających wyższe wykształcenie ekonomiczne. Można obecnie zauważyć, że na początku XXI wieku potrzebny jest wysoki odsetek osób mających wykształcenie techniczne i wzrastający odsetek osób mających wykształcenie związane z medycyną i opieką socjalną. Niemniej dużą wartością dla każdego państwa jest skłonność osób do studiowania na kierunkach ekonomicznych. Jak zatem wygląda aktywność podejmowania studiów w zakresie nauk ekonomicznych i administracyjnych? Dane statystyczne pokazują, że w krajach, które wstąpiły w 2004 roku do Unii Europejskiej (UE 10), jest znacznie wyższy odsetek osób studiujących na kierunkach ekonomiczno-administracyjnych (tabela 5).

Odsetek osób mających wykształcenie wyższe administracyjno-ekonomiczne w Unii Europejskiej (UE 25) wynosi ok. 17% i utrzymuje się w latach 2000–2004 na podobnym poziomie. W krajach dawnej

Tab. 5. Odsetek studentów na kierunkach administracyjno-ekonomicznych (w % ogółu studentów) w latach 2000–2004

Region	2000	2001	2002	2003	2004
UE 25	16,7	17,1	17,2	16,8	17,0
UE 15	14,8	15,2	15,1	14,6	14,9
UE 10	24,2	24,3	24,4	24,4	24,3
Polska	26,5	26,7	26,7	26,0	24,7

Źródło: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1090,30070682,1090_33076576&_dad=portal&_schema=PORTAL.

Unii (UE 15) waha się on wokół 15%, natomiast wśród nowych członków wokół 14,2%. W Polsce odsetek ten jest wyższy, ale od 2001 r. ma tendencję malejącą i wynosi niecałe 25%. Rozszerzeniem tych danych jest dynamika zmian liczby studentów ogółem i na kierunkach ekonomicznych (tabela 6).

Dane zawarte w tabeli 6 pokazują, że w Unii Europejskiej, poza rokiem 2003, następował wzrost liczby studentów zarówno ogółem, jak i na kierunkach administracyjnych i ekonomicznych. W latach 2000–2004 wzrost ten w UE 25 wyniósł prawie 20%, przy czym trochę wyższy był na kierunkach administracyjno-ekonomicznych. W Polsce wzrost był powyżej średniej unijnej, ale trochę poniżej średniej dla nowych członków UE i wyniósł 29%, przy czym znacznie niższy od tej grypy krajów był wzrost na kierunkach administracyjno-ekonomicznych (21% w Polsce wobec 32% w UE 10). Zatem, mimo słabszej dynamiki wzrostu liczby studentów w Polsce (por. tabela 4), Polska należy nadal do krajów o najwyższym przyroście liczby studentów, szczególnie ogółem.

W Polsce na studiach dziennych i zaocznych studiuje podobna liczba osób, jednakże w uczelniach ekonomicznych studiuje zdecydowanie więcej studentów na studiach zaocznych (ok. 73%) niż na dziennych

Tab. 6. Dynamika zmian liczby studentów ogółem i na kierunkach administracyjno-ekonomicznych w stosunku do roku poprzedniego

Rok	2001/2000		2002/2001		2003/2002		2004/2003		2004/2000	
	Ogółem	Ekon. i admin.	Ogółem	Ekon. i admin.	Ogółem	Ekon. i admin.	Ogółem	Ekon. i admin.	Ogółem	Ekon. i admin.
UE 25	1,06	1,09	1,04	1,04	1,00	0,98	1,06	1,07	1,17	1,19
UE 15	1,05	1,08	1,03	1,02	0,99	0,95	1,06	1,08	1,13	1,14
UE 10	1,10	1,11	1,08	1,08	1,05	1,05	1,05	1,04	1,31	1,32
Polska	1,12	1,13	1,07	1,07	1,04	1,01	1,03	0,98	1,29	1,21

Źródło: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=1090,30070682,1090_33076576&_dad=portal&_schema=PORTAL.

(ok. 27%). Wśród osób na studiach dziennych w uczelniach ekonomicznych ponad 96% ma 24 lata i mniej, a wśród zaocznych, w tej samej grupie wiekowej, prawie 62%. Poniżej 30 lat na studiach dziennych ma prawie 100% studentów, a na studiach zaocznych około 80%. Zatem studenci zarówno studiów dziennych, jak i zaocznych to osoby poniżej 30. roku życia. Wiek 30 lat i więcej ma ok. 20% studentów studiów zaocznych, czyli niecałe 60 tys. osób.

Wnioski

Wyniki przeprowadzonej analizy danych statystycznych częściowo potwierdzają tezę o dużej aktywności edukacyjnej Polaków. Polska jest krajem, w którym szczególnie aktywne w zakresie kształcenia wyższego są osoby poniżej 30. roku życia. Znacznie słabiej prezentują się Polacy na tle mieszkańców innych krajów, jeśli chodzi o posiadanie wykształcenia wyższego w grupie wiekowej 25–64 lata, szczególnie w grupie wiekowej 35–64 lata. Bardzo duży wzrost odsetka osób studiujących nastąpił od 1990 r. Jest to sytuacja korzystna dla Polski, gdyż świadczy o przywiązywaniu dużej wartości do kształcenia wyższego, które może następnie skutkować wzrostem aktywności tych osób w podnoszeniu kwalifikacji, elastycznego dostosowywania się do potrzeb rynku pracy, lepszej jakości zarządzania itd., a tym samym większej konkurencyjności polskich przedsiębiorstw. Jednakże istotnym warunkiem spełnienia oczekiwań w zakresie efektów studiowania osób, które je podejmują, jak również całego społeczeństwa, jest ciągle podnoszenie zarówno jakości kształcenia oferowanego na uczelniach, jak i zaangażowania studentów w naukę i zdobywanie praktycznych umiejętności.

Polska należy do krajów o wysokim odsetku studentów podejmujących studia ekonomiczne i administracyjne. Trudno jednoznacznie ocenić, czy jest to zjawisko korzystne, czy być może lepszy byłby dynamiczniejszy wzrost liczby osób studiujących na studiach technicznych. Niemniej wiedza ekonomiczna przydatna jest we wszystkich zawodach i pozostaje tylko kwestią otwartą i oczekiwaną, czy zostanie ona przez studentów zdobyta i właściwie wykorzystana. Poza tym warto zauważyć, że w mniejszych miejscowościach, w punktach konsultacyjnych i zamiejscowych ośrodkach dydaktycznych podejmowane są głównie studia ekonomiczne. Na przykład w województwie zachodniopomorskim ok. 4 tys. osób studiuje na kierunkach ekonomicznych w miastach mających poniżej 50 tys. mieszkańców, z czego prawie 1,8 tys. osób jako studenci Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego, co stanowi ok. 15% studentów tego wydziału (zob. *Szkoły wyższe i ich finanse w 2005*, s. 163, 171). Być może wielu osób studiujących tam nie byłoby stać na kształcenie w dużych ośrodkach akademickich. Podjęli oni studia w punktach zamiejscowych, wierząc zapewne w korzyści wynikające z podnoszenia poziomu wykształcenia i zdobywania wiedzy. Mają oni szansę rozwijać się, otrzymać lepszą pracę i wyższe wynagrodzenie, ale też zostać filarami rozwoju gospodarczego mniejszych regionów (szczególnie z wysokim poziomem bezrobocia), co byłoby bardzo korzystne również dla całego kraju.

Dlatego też poprzez wysoką jakość kształcenia należy wspierać ten potencjał.

dr Wojciech Jarecki

Katedra Mikroekonomii

Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania

Uniwersytet Szczeciński

PRZYPISY

- 1) Poziom kształcenia poddano standaryzacji głównie na podstawie klasyfikacji ISCED 76, którą następnie, w 1998 r., zastąpiono klasyfikacją ISCED 97.
- 2) Z tabeli wynika, że największy odsetek jest w Kanadzie, ale została tam zastosowana inna metodologia, gdyż wliczono osoby uczestniczące w studiach istniejących poza systemem ISCED 97, co zawyżyło wyniki.
- 3) Zob. dane GUS: http://www.stat.gov.pl/dane_spol-gosp/ludnosc/ludnosc/tablice/tab11.xls.
- 4) *Szkoły wyższe i ich finanse w 2005 r.*, GUS, Warszawa 2006, s. 21. Dla porównania na Węgrzech w analogicznym okresie nastąpił wzrost liczby studentów o ok. 400% (<http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xftp/idoszaki/oktkut/oktkut03.pdf>).
- 5) Dla Luksemburga dane są zaniżone, gdyż większość Luksemburczyków studiuje za granicą i nie są oni ujęci w danych statystycznych tego kraju.
- 6) Stosunek wszystkich uczących się na danym poziomie do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia. Obejmuje on zatem studentów i część osób, które jeszcze się uczą, chociaż w tym wieku mogłyby studiować (np. 20-latkowie w technikum).
- 7) Stosunek liczby studentów w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia.

BIBLIOGRAFIA

- [1] BARRO R., LEE J., 1993, *International Comparisons of Educational Attainment*, „Journal of Monetary Economics”, nr 32.
- [2] BILS M., KLENOW P., *Does Schooling Cause Growth?*, „American Economic Review”, nr 90.
- [3] DENISON E.F., *Measuring the Contribution of Education to Economic Growth*, [w:] E.E. ROBINSON, J.E. VAIZEY, *The Economics of Education*, New York 1966.
- [4] HARBISON F., MYERS C., [1964], *Education, Manpower and Economic Growth*, Mc Graw-Hill, New York, Toronto, London.
- [5] LUCAS R., 1988, *On the Mechanics of Economic Development*, „Journal of Monetary Economics”, nr 22.
- [6] JARECKI W., 2006, *Poziom wykształcenia a kształcenie ustawiczne w Polsce i w Unii Europejskiej*, „Polityka Społeczna”, nr 8.
- [7] MINCER J., 1958, *Investment in Human Capital and Personal Income Distribution*, „Journal of Political Economy”, nr 66.
- [8] POLAŃSKA A., 2002, *Sztuka dobrego studiowania*, MWSE, Tarnów.
- [9] SCHULTZ T.W., 1961, *Investment in Human Capital*, „American Economic Review”, nr 51.
- [10] *Szkoły wyższe i ich finanse w 2005 r.*, GUS, Warszawa 2006.
- [11] *Szkoły wyższe i ich finanse w 2004 r.*, GUS, Warszawa 2005.
- [12] *Ścieżki edukacyjne Polaków*, GUS, Warszawa 2005.
- [13] TEMPLE J., 2001, *Growth Effects of Education and Social Capital in the OECD Countries*, „OECD Economic Studies”, nr 33.

Summary

Results of many researches prove there is a direct dependency between time lengths of education in particular countries and economic growth. Thus the aim of this paper is to find out the percentage of students and people having higher education in Poland and other OECD and EU countries. Special attention was paid to students of business.

The results of statistical analysis conducted in the paper partially confirm the thesis of high educational activities of Poles, which started around 1990 and involved people of age under 30. It implies that Poles pay special attention to higher education, which may lead to further growth in training activities and flexible adjustment to the needs of a labour market.